

MĄCIĆ (15) *vb impf*

inf mącić (1) *Calag*, męcić (1) *Calep*. ◇ *praes 2 sg* mącisz (1). ◇ *3 sg* mąci (4). ◇ *2 pl* mącicie (1). ◇ *3 pl* mącą (2). ◇ *praet 3 pl m pers* męcili (1). ◇ *imp 2 sg* mąć (2). ◇ *con 3 sg m* by mącił (1). ◇ *part praes act* mąćąc (1).

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *Ruchem powodować, by płyn tracił przezroczystość; turbare Calag, Cn; infuscare Cn (12)* : Gdy maźz vrinę doctorowi nieć/ Lekko niemąćącz ma być niefiona. *FalZioł V [1]v; Calag 488a.*

mącić co czym (1): Izali to wam mało iż fię páłtwilki dobrymi páściecie/ [...] głębokie wody piiecie/ á óstátki mącicie nogámi śwemi [*residuas in pedibus vestris conculcaveritis*]? *BibRadz Ez 34/18.*

Przysłowie: Bo tám śnádnie o niezgodę Częłto báran mąci wodę *RejRozpr D4*; Báránie nie mąć wodę. *StrykKron 497 marg*; By to iedno nie było z námi/ co z onym Báránem / ktorego Wilk ziadł: mowiąc mu tylko/ nie mąć Báránie wody. *CzechEp 93*; y prawdáli to iż mu báran/ á nie on báránowi/ mąci (wedle przypowieści) wodę. *CzechEp 97; ActReg 173. [Ogółem 5 r.]*

Zwrot: »mącić wodę, wodą« [*szyk zmienny*] (8:1): *BierEz M2*; Kiedy [*wiatr*] śzumi/ iż wždy ieft/ á drzewiną kręci/ Lamie mocne kámienie/ á wodámi mąci. *RejWiz 111; BibRadz I 436b marg*; gdy vciékálá Látomá/ przyślzá nád iezyoro w Liciey y chciała pić wodę/ chłopci nogámi trzęfli błoto á męcili wodę ná złość by nie piła *BielKron 20v. Cf Przysłowie.*

2. *Wprowadzać zamęt, powodować zamieszanie, niepokoić; conturbare (rationes) Vulg, Calep, Cn; excitare motus, facere motus a. perturbationem a. turbas; perturbare, turbare Cn (3)* :

mącić co (1): ták też człowieká cztery áffekty napřednieyše vnośzą/ ktore Grekowie zową Pafsiones: Cicero zowie Perturbationes: á náłzy śtárzy Polacy według Ciceroná zową zamętki/ dla tego że mąćą y miefzáią rozum ludzki y nie iednemu w głowie zámąćą. *KlonFlis A4v.*

mącić kim (1): co nic inślego nie ieft/ iedno że śą niekthorzy/ co wami mąćą/ á chcą wywroćić Ewángelią Chryśtuśową. *Leop Gal 1/7.*

[*mącić w kim*: do ktorego śie też zbiegli wśłyścy ktorzy rozruch czynili y męcili w ludzie śwoim [*qui perturbabant populum suum*] y opánowáli ziemię Iudfką *Leop 1.Mach 7/22 (Linde).*]

Szereg: »mącić, (i) mieszać« [*szyk 1:1*] (2): *Conturbare, Miefzac, męcicz. Calep 255a; KlonFlis A4v. Cf mącić co.*

Formacje współrdzene: mącić się, pomącić, rozmącić, zamącić, zmącić; mąćać.

Cf MĄCĄCY, MĄCENIE, MĄCON